Calea spre FERICIRE

UN GHID BAZAT PE RAȚIUNE CĂTRE O VIAȚĂ MAI BUNĂ

Talk to us
CLICK HERE

PENTRU: _____

DIN PARTEA: _____

CUM SE FOLOSEȘTE ACEASTĂ CARTE

Bineînțeles că dorești să îți ajuți cunoștințele și prietenii.

Alege o persoană ale cărei acțiuni ar putea influența, fie chiar și într-o mică măsură, propria ta supraviețuire.

Scrie numele acestei persoane pe primul rând de pe copertă.

Scrie sau imprimă propriul tău nume pe rândul al doilea.

Dăruiește-i persoanei respective această broșură.

Roag-o să o citească.[o] Vei constata că și aceasta este amenințată de un eventual comportament inadecvat al altora.

Dăruiește-i persoanei respective câteva exemplare din această broșură, dar nu te semna pe ele; lasă persoana respectivă să-și scrie propriul său nume. Determin-o să dăruiască câteva exemplare altora, care joacă un rol în viața ei.

Continuând în felul acesta, vei spori imens atât posibilitățile tale de supraviețuire, cât și ale lor.

Aceasta este o cale spre o viață mai sigură și mai fericită pentru tine și pentru ceilalți.

Talk to us
CLICK HERE

o. Cuvintele au uneori mai multe sensuri diferite. Definițiile din notele de subsol ale acestei cărți indică sensul exact al cuvântului folosit doar în acest context. Dacă întâlniți în textul cărții cuvinte care vă sunt necunoscute, căutați-le într-un dicționar explicativ. Altfel, se pot ivi neînțelegeri și controverse.

DE CE ȚI-AM OFERIT ACEASTĂ CARTE

Supraviețuirea[1] ta este importantă pentru mine.

FERICIREA[2]

Bucuria şi fericirea adevărată sunt prețioase.

Dacă cineva nu supraviețuieşte, nu poate fi vorba nici de bucurie, şi nici de fericire.

Este dificilă supraviețuirea într-o societate haotică[3], necinstită şi, în general imorală[4].

Orice individ sau grup caută să obțină de la viață cât mai multe bucurii şi să evite pe cât posibil suferințele.

Propria ta supraviețuire poate fi amenințată de faptele rele ale celor din jurul tău.

Fericirea ta se poate transforma în tragedie şi amărăciune din cauza lipsei de onestitate şi a comportamentului incorect al altora.

Sunt convins că poți da nenumărate exemple de asemenea fapte petrecute. Astfel de greşeli reduc supraviețuirea şi umbresc fericirea unei persoane.

Eşti important pentru ceilalți. Totodată eşti şi ascultat. Îi poți influența.

---

1. **supraviețuire:** actul de a rămâne în viață, de a exista în continuare, de a fi viu.
2. **fericire:** o condiție sau stare de bine, satisfacție, plăcere, bucurie, bună-dispoziție, de existență fără griji; reacția față de lucrurile plăcute care ni se întâmplă.
3. **haotic:** ceea ce are caracterul sau natura unei dezordini totale sau confuzii.
4. **imoral:** lipsit de moralitate; de a nu urma practicile bune ale comportamentului; de a nu se purta corect; lipsa oricărei noțiuni de comportare cuviincioasă.

Nu-ți este totuna fericirea sau nefericirea celor din jurul tău.

Fără a depune prea mult efort, folosind această carte îi poți ajuta să supraviețuiască şi să ducă o viață mai fericită.

Deşi nimeni nu poate garanta fericirea altuia, îi poate totuşi îmbunătăți şansele de supraviețuire şi de a trăi fericit. Şi odată cu şanselor lor, vor spori şi ale tale.

Stă în puterea ta să indici calea spre o viață mai puțin primejdioasă şi mai fericită.

1. AI GRIJĂ DE TINE!

1-1. Ai grijă de tine atunci când eşti bolnav!

Adeseori, oamenii când sunt bolnavi, chiar şi în cazul unor boli contagioase, nu se izolează şi nu solicită un tratament adecvat. E lesne de văzut că acest lucru te expune şi pe tine riscului. Insistă ca atunci când cineva este bolnav, să-şi ia precauțiile corespunzătoare şi să se îngrijească adecvat!

1-2. Păstrează-ți curățenia corporală!

Oamenii care nu fac baie sau nu-şi spală mâinile în mod regulat, pot fi purtători de microbi. Ei te expun şi pe tine riscurilor. Ai tot dreptul să insişti ca oamenii să se îmbăieze regulat şi să se spele pe mâini. Pe parcursul muncii sau al antrenamentului, oamenii se murdăresc în mod inevitabil. Determină-i ca după aceea să se spele!

1-3. Îngrijeşte-ți dantura!

Se spune că dacă cineva şi-ar spăla dinții după fiecare masă, n-ar suferi de pe urma cariilor dentare. Spălarea dinților sau folosirea gumei de mestecat după mese, ne protejează mult împotriva bolilor cavității bucale şi a respirației urât mirositoare. Sugerează-le şi altora să-şi îngrijească dinții!

1-4. Hrăneşte-te adecvat!

Oamenii care nu se hrănesc adecvat, nu-ți sunt de mare folos nici ție, şi nici lor înşişi. Tind să aibă un nivel energetic scăzut. Uneori sunt irascibili. Se îmbolnăvesc mai uşor. Hrănirea adecvată nu presupune diete speciale, ci consumarea cu regularitate a mâncărurilor nutritive.

1-5. Odihneşte-te!

Deşi de multe ori în viață suntem obligați să lucrăm şi în timpul orelor dedicate în mod normal somnului, cel care nu reuşeşte să se odihnească poate deveni o povară pentru ceilalți. Oamenii obosiți nu sunt vigilenți. Ei pot greşi. Suferă accidente. Când ai avea mai mare nevoie de ei, te lasă să faci toată treaba singur. Îi pun pe ceilalți în primejdie. Trebuie să insişti ca cei care nu se odihnesc suficient, să o facă!

2. FI MODERAT[5]!

2-1. Nu consuma droguri dăunătoare!

Consumatorii de droguri nu văd întotdeauna realitatea din jurul lor. Ei nu sunt într-adevăr *prezenți*. Pe autostradă, la o întâlnire întâmplătoare, acasă, ei pot fi foarte periculoşi pentru persoana ta. Oamenii cred în mod eronat că se „simt mai bine" sau „acționează mai bine" sau sunt „fericiți numai atunci" când consumă droguri. Nu este decât o amăgire. Mai devreme sau mai târziu, drogurile îi distrug fizic. Convinge-i pe oameni să abandoneze consumul de droguri! Dacă sunt consumatori, încurajează-i să ceară ajutor pentru a se putea dezobişnui!

2-2. Nu consuma excesiv băuturi alcoolice!

Oamenii care consumă băuturi alcoolice nu sunt vigilenți. Alcoolul deteriorează capacitatea lor de a reacționa, chiar dacă au impresia că-i face mai vigilenți. Deşi alcoolul are o oarecare valoare terapeutică, aceasta poate fi grosolan supraestimată. Nu-l lăsa niciodată pe cel care a băut să te ia cu maşina sau cu avionul! Băutura poate curma vieți în multe feluri. Puțin alcool este suficient; nu îngădui ca prea mult alcool să te împingă spre nefericire sau moarte! Descurajează[6] consumul excesiv de alcool!

Respectând punctele de mai sus, omul devine fizic mai apt pentru a se bucura de viață.

5. **moderat:** a nu cădea în extreme, a nu exagera, capabil de a-şi controla dorințele
6. **descuraja:** a preveni sau a atrage cuiva atenția asupra consecințelor negative ale unor acțiuni.

3. NU FI LIBERTIN[7]!

Actul sexual este procesul prin care omenirea se proiectează în viitor, prin intermediul copiilor şi al familiei. Relaţiile sexuale pot oferi multă plăcere şi fericire: natura a aranjat astfel lucrurile, pentru ca rasa umană să se poată perpetua. Dar practicate greşit şi abuziv relaţiile sexuale atrag după sine pedepse grele şi sancţiuni: se pare că tot natura a aranjat astfel.

3-1. Fi credincios partenerului sexual!

Infidelitatea unuia dintre partenerii sexuali poate să reducă serios supravieţuirea. Istoria şi presa conţin numeroase exemple privind violenţa pasiunilor umane generate de infidelitate. „Remuşcarea" este un rău minor. Gelozia şi răzbunarea sunt monştrii mai mari: nu şti niciodată când se vor trezi. Este foarte frumos să vorbeşti despre „a fi civilizat", „lipsit de inhibiţii" şi „înţelegător"; nici un fel de cuvinte nu vor repara însă viţile distruse. „Sentimentul de vinovăţie" nu este nici pe departe atât de tăios ca un cuţit înfipt în spate sau sticla măcinată în supă.

În plus, se pune şi problema sănătăţii. Dacă nu insişti asupra fidelităţii partenerului sexual, te expui bolilor. Pentru o scurtă perioadă s-a afirmat că bolile venerice se află sub control. Chiar dacă au fost vreodată, nu mai este cazul acum. Acum există boli incurabile de acest fel.

Problemele comportamentului sexual incorect nu sunt noi. În India, puternica religie budistă a dispărut

7. **libertin:** care sfidează regulile decenţei şi ale moralei, indecent, uşuratic, desfrânat

în secolul al şaptelea. Conform istoricilor budişti, cauza declinului a fost promiscuitatea[8] din mănăstiri. În epoca modernă se poate observa că, o organizație de tip comercial sau de orice alt tip intră în declin atunci când promiscuitatea devine predominantă. Confruntate cu infidelitatea, familiile se destramă, indiferent de modul civilizat în care este dezbătută această temă.

Impulsul momentan poate deveni amărăciunea unei vieți întregi. Fă-i pe cei din jur să înțeleagă aceasta, protejându-ți astfel sănătatea şi plăcerea.

Actul sexual este un pas important pe calea către fericire şi bucurie. Nu are nimic rău în el atâta timp cât este acompaniat de fidelitate şi decență.

8. **promiscuitatea:** convieţuire în condiţii de mizerie sau de imoralitate a mai multor persoane de sex diferit

4. IUBEȘTE ȘI AJUTĂ COPIII!

Copiii de astăzi vor deveni civilizația zilei de mâine. În ziua de azi, a aduce pe lume un copil, înseamnă oarecum a-l arunca în cușca tigrului. Copiii nu se descurcă singuri în mediul lor înconjurător[9] şi nu dispun cu adevărat de resurse proprii. Pentru a se descurca, au nevoie de dragoste şi de ajutor.

Aceasta este o problemă delicată. Despre cum să creşti sau să nu creşti un copil, există aproape tot atâtea teorii, câți părinți. Cu toate acestea, dacă cineva procedează greşit, cauzează multă suferință şi poate chiar complica viitorul. Unii încearcă să-şi crească copiii în acelaşi mod în care au fost ei înşişi crescuți; ceilalți încearcă exact contrariul, iar mulți susțin ideea conform căreia copiii trebuie lăsați să crească de capul lor. Nici una dintre aceste teorii nu garantează succesul. Ultima metodă se bazează pe ideea materialistă[10], potrivit căreia dezvoltarea unui copil echivalează cu istoria evoluționistă[11] a speciilor; că în mod „magic", de neexplicat, „nervii" copilului se vor maturiza pe măsură ce el va creşte, rezultând un adult moral[12], cuviincios. Deşi această teorie poate fi uşor infirmată – prin simpla observare a vastei populații de criminali ai căror „nervi"

9. **mediu înconjurător:** tot ceea ce înconjoară o persoană, lucrurile materiale care se află în jur; aria în care locuieşte cineva; vieţuitoarele, obiectele, spaţiile şi forţele cu care conviețuieşte o persoană, indiferent de proximitatea acestora.
10. **materialism:** concepția potrivit căreia există numai materie fizică.
11. **evoluționism:** legat de o teorie foarte veche potrivit căreia toate plantele şi animalele s-au dezvoltat mai degrabă din organisme mai simple şi s-au format în lupta cu mediul, decât să fi fost create sau plănuite.
12. **moral:** capabil să deosebească binele de rău în comportament, a lua hotărâri şi a acționa pe baza acestei înțelegeri.

cumva nu s-au maturizat – constituie totuşi o metodă comodă de a creşte copii, metodă ce se bucură de o oarecare popularitate. Însă ea nu ține seama de viitorul civilizației sau de anii senectuții dvs.

Un copil seamănă oarecum cu o tăbliță nescrisă. Dacă scrii pe ea lucruri false, va repeta lucruri false. Dar, spre deosebire de o tăbliță, un copil poate începe să scrie: copilul tinde să scrie ceea ce a fost deja scris. Problema se complică însă prin faptul că, deşi majoritatea sunt capabili de bună cuviință, unii dintre ei se nasc totuşi nesănătoşi şi, în zilele noastre, unii sunt chiar dependenți de droguri de la naştere, dar asemenea cazuri sunt excepțional de rare.

Nu este bine să încerci să „cumperi" copilul, copleşindu-l cu jucării şi bunuri sau „sugrumându-l" cu dragostea, protejându-l: rezultatul poate fi destul de înspăimântător.

Trebuie să decidem ce dorim să devină copilul. Această decizie este influențată de mai mulți factori: a) ce *poate* deveni copilul de fapt, în funcție de posibilitățile şi capacitățile sale înnăscute; b) ce doreşte copilul însuşi să devină; c) ce dorim să devină copilul; d) resursele disponibile. Dar rețineți că, indiferent de rezultatul acestor calcule, copilul *nu* va supraviețui cum trebuie decât dacă va deveni o persoană independentă şi *foarte* morală. Altfel, este probabil ca rezultatul final să fie o povară pentru toți, inclusiv pentru copil.

Oricare ne-ar fi afecțiunea față de copil, să reținem că acesta nu poate supraviețui satisfăcător, durabil, dacă nu l-am pornit pe calea supraviețuirii. Dacă copilul greşeşte nu se datorează întâmplării: societatea contemporană este croită pentru eşecul unui copil.

Va fi de mare ajutor dacă faci ca un copil să înțeleagă preceptele[13] conținute în această carte, şi să accepte să le urmeze.

Metoda care funcționează cu adevărat este de a încerca pur şi simplu să devenim prietenul copilului. Este incontestabil că un copil are nevoie de prieteni. Încearcă să afli care este realmente problema lui, şi încearcă să-l ajuți să o rezolve fără a zdrobi soluțiile găsite de el! Observă-i, – lucru valabil şi pentru bebeluşi. Ascultă ceea ce îți povestesc copiii despre viața lor! *Lasă-i* să ajute – altfel vor fi copleşiți de simțul obligației[14], pe care vor fi nevoiți să-l reprime.

Îi va fi de mare ajutor copilului, dacă îl vei face să înțeleagă şi să fie de acord cu această cale spre fericire, şi-l vei convinge să o urmeze. Ar putea avea efect imens asupra supraviețuirii copilului – şi a ta.

Efectiv, copilul nu se simte bine fără dragoste. Majoritatea copiilor au din belşug dragoste de dăruit.

Calea spre fericire include iubirea şi ajutorarea copiilor, din copilărie şi până la pragul vieții de adult.

13. **precepte:** reguli sau formulări care recomandă sau care stabilesc unul sau mai multe principii; sau cursuri de acțiuni privind comportamentul; îndrumări însemnând o regulă sau reguli pentru comportament.
14. **obligație:** condiția sau faptul de-a datora altcuiva ceva în schimbul unui lucru, favor sau serviciu primit

5. CINSTEȘTE-ȚI[15] ȘI AJUTĂ-ȚI PĂRINȚII!

Din punctul de vedere al copilului, părinții sunt uneori greu de înțeles. Există deosebiri între generații. Dar în realitate acestea nu constituie o barieră. Când cineva este slab, există ispita de a se refugia în subterfugii şi minciuni, şi tocmai acestea înalță zidul.

Copiii sunt *capabili* să-şi rezolve diferențele de opinie cu părinții. Înainte de a începe cearta, oricine poate cel puțin să încerce să discute calm problema. Dacă copilul este sincer şi onest, este imposibil ca apelul să nu meargă la inimă. Adeseori se poate ajunge la un compromis[16], unde ambele părți se înțeleg şi pot fi de acord. Nu este întotdeauna uşor să ajungi la o înțelegere cu ceilalți, dar trebuie să încerci!

Nimeni nu poate să treacă cu vederea faptul că, aproape întotdeauna, părinții acționează din puternica dorință de a face ceea ce cred ei că este spre binele copilului.

Copiii le sunt îndatorați părinților pentru că aceştia i-au crescut – dacă au făcut-o. Deşi unii părinți manifestă o aprigă independență de a nu accepta din partea copiilor nici o formă de restituire a obligațiilor, este totuşi adevărat că adeseori vine vremea când este rândul generației tinere să aibă grijă de părinți.

15. **cinste:** a arăta respect pentru ceva; a trata cu stimă şi politețe.
16. **compromis:** un acord în fața unor puncte de vedere diferite, în care fiecare dintre părți renunță la un punct de vedere şi reține altele, ajungându-se prin aceasta la o înțelegere reciprocă.

Cu toate acestea, trebuie să reținem că aceştia sunt singurii părinți pe care îi avem. Şi astfel de părinți – indiferent de considerente, trebuie cinstiți şi ajutați.

Calea spre fericire presupune să fim în relații bune cu părinții sau cu cei care ne-au crescut.

6. FI UN BUN EXEMPLU[17]

Există mulți oameni pe care îi putem influența[18]. Această influență[19] poate fi bună sau rea.

Cel care își trăiește viața respectând aceste sfaturi, va fi un bun exemplu.

Asupra anturajului, indiferent ce-ar spune unii, aceasta va avea în mod inevitabil o influență.

Oricine încearcă să te descurajeze, o face pentru că-ți dorește răul, sau pentru că își slujește propriile sale interese. În adâncul sufletului său, te va respecta.

Pe termen lung, îți sporești șansele de supraviețuire, deoarece ceilalți, influențați de tine, vor fi o amenințare mai mică. Există și alte avantaje.

Nu subestima efectul pe care îl poți avea asupra altora, fie și numai menționându-le aceste lucruri și arătându-le tu însuți un exemplu bun.

Calea spre fericire ne cere să fim un bun exemplu pentru ceilalți.

17. **exemplu:** cineva sau ceva demn de a fi urmat sau copiat; un model.
18. **influență:** a avea un efect asupra cuiva.
19. **influența:** efectul rezultat.

7. STRĂDUIEȘTE-TE SĂ TRĂIEȘTI ÎN ADEVĂR[20]!

Datele false pot conduce la comiterea unor greşeli stupide. Te pot împiedica să asimilezi datele reale.

Nu putem rezolva problemele existenței decât aflându-ne în posesia datelor corecte.

Dacă anturajul ne minte, vom comite greşeli iar şansele noastre de supraviețuire vor scădea.

Datele eronate pot fi de proveniență variată: educație, societate, ocupație.

Mulți vor să te facă să crezi anumite lucruri doar pentru a-şi sluji propriile interese.

Adevărat este ceea ce este adevărat pentru *tine.*

Nimeni nu are dreptul să-ți impună anumite date şi să-ți ordone să le crezi. Dacă nu sunt adevărate pentru tine, atunci sunt neadevărate.

Evaluează lucrurile prin prisma ta; acceptă ceea ce este adevărat pentru tine, respinge restul. Nu există nefericire mai mare pentru cineva, decât încercarea de-a trăi în haosul minciunilor[21].

7-1. Nu rosti minciuni dăunătoare !

Minciunile dăunătoare sunt rezultatul fricii, al răutății şi al invidiei. Acestea pot conduce oamenii la acte disperate. Pot ruina vieți. Ele creează un fel de

20. **adevăr:** concordanța între cunoştiințele noastre şi realitatea obiectivă; oglindire fidelă a realității obiective în gândire; ceea ce corespunde realității, ceea ce există sau s-a întâmplat în realitate.
21. **minciună:** o declarație falsă sau o parte a unei informații false, prezentată în mod deliberat a fi un adevăr; neadevăr; orice lucru ce induce în eroare sau dă o impresie rea.

capcană în care pot să cadă atât mincinosul cât şi cel mințit. Poate rezulta un haos interpersonal şi social. Multe războaie au izbucnit din pricina minciunilor dăunătoare.

Trebuie să învățăm să descoperim minciunile şi să le respingem.

7-2. Să nu depui mărturie falsă!

Există sancțiuni considerabile legate de depunerea unui jurământ sau a unei mărturii cu privire la „fapte" neadevărate. Fapta este numită „sperjur" şi atrage după sine pedepse grave.

Calea spre fericire se întinde de-a lungul drumului către adevăr.

8. SĂ NU UCIZI![22]

*D*in cele mai vechi timpuri şi până în prezent, majoritatea popoarelor au interzis uciderea şi au sancționat-o sever. Uneori, are definiția generală „Să nu omori!", deşi într-o traducere ulterioară a aceleiaşi lucrări sună: „Să nu ucizi!"

Există o diferență considerabilă între cele două noțiuni: *a omorî* şi *a ucide*. Interzicerea oricărui fel de omor ar exclude şi autoapărarea; ar trece drept ilegalitate omorârea unui şarpe care încearcă să muşte un copil; şi ar condamna omenirea la un regim vegetarian. Cu siguranță îți poți imagina numeroase exemple de dificultăți cauzate de interzicerea oricărui fel de omor.

„Uciderea" este cu totul altceva. Prin definiție înseamnă „omorârea nelegiuită a unei sau unor ființe umane, mai cu seamă dacă are loc în mod premeditat". În această epocă a armelor violente, uciderea poate fi săvârşită foarte uşor. Nimeni nu ar putea exista într-o societate în care el însuşi, familia sau prietenii săi sunt la discreția unor indivizi care omoară fără rost.

Uciderea, pe bună dreptate, are cea mai mare prioritate între infracțiuni, în ceea ce priveşte prevenirea şi sancționarea.

Omul prost, cel rău, precum şi bolnavul psihic caută să-şi rezolve problemele, reale sau imaginare, ucigând, — şi se ştie că o face uneori fără vreun motiv.

22. **ucidere:** omorîrea nelegiuită a unei sau unor ființe umane de către cineva, mai cu seamă dacă are loc premeditat (intenționând să facă acest lucru înainte de a acționa)

Alătură-te oricărui program eficient care tratează această amenințare a omenirii, şi ajută-l ! Propria ta supraviețuire s-ar putea să depindă de acesta.

Calea spre fericire nu include uciderea prietenilor tăi, a familiei tale sau ca tu însuți să fi ucis.

9. NU SĂVÂRȘI NIMIC ILEGAL!

Actele ilegale sunt acelea care sunt interzise de către regulamente oficiale sau legi.

Acestea din urmă sunt produsele conducătorilor, corpurilor legislative sau ale judecătorilor. De obicei sunt consemnate în coduri legislative. Într-o societate organizată, legile sunt publicate şi aduse la cunoştinţa publicului. Într-o societate sumbră – şi adesea plină de crime – este nevoie să consulți un avocat sau să fi special instruit pentru a le putea cunoaşte pe toate. O asemenea societate îți va spune că: „necunoaşterea legii nu este o justificare pentru încălcarea ei".

Orice membru al societății, tânăr sau bătrân, are oricum responsabilitatea de a cunoaşte faptele pe care acea societate le consideră „acte ilegale". Pot fi întrebați oamenii, există biblioteci unde pot fi consultate legile.

Un „act ilegal" nu este o nesupunere la un ordin ocazional de genul: „Du-te la culcare!". Este o acțiune care odată săvârşită poate avea ca rezultat sancțiuni din partea tribunalelor şi a statului: persoana fiind ridiculizată[23] de către maşina de propagandă[24] a statului, amendată sau chiar întemnițată.

23. **ridiculizat:** expus derâderi, disprețului public, a fi batjocorit sau insultat.
24. **propagandă:** raspândirea unor idei, informații sau bârfe cu scopul de a înainta propria cauză şi/sau a dăuna cauzei altora, adesea fără a avea în vedere realitatea; acțiunea de a publica minciuni în presă, radio sau TV, astfel încât o persoană, când ajunge în fața tribunalului, va fi considerată vinovată; acțiunea de denigrare a unei persoane astfel încât aceasta nu va mai fi ascultată. Propagadist: o persoană sau un grup de persoane care fac sau practică propaganda.

Atunci când cineva comite o ilegalitate, – mică sau mare – este expus unui atac din partea statului. Nu are importanță dacă este prins sau nu, când comite un act ilegal, şi-a slăbit capacitatea de a se apăra.

Aproape orice acțiune merituoasă pe care cineva încearcă să o realizeze, poate fi îndeplinită pe căi perfect legale. Calea „ilegală" este de fapt o scurtătură periculoasă şi irositoare de timp. „Avantajele" imaginare ale comiterii actelor ilegale se dovedesc de obicei a nu fi meritat osteneala.

Statul şi guvernul tind a fi mai degrabă mecanisme non-gândire. Acestea există şi funcționează pe baza legilor şi a codurilor legislative. Prin organizarea sa, statul dispune de metode de luptă împotriva ilegalității. Astfel, poate deveni un duşman implacabil[25], neînduplecat[26] în ceea ce priveşte „actele ilegale". În fața legilor şi a codurilor legislative, dreptatea sau nedreptatea unor situații sunt lipsite de importanță – contează doar litera legii.

Când realizezi sau descoperi că cei din jur comit „acte ilegale", trebuie să faci tot ce-ți stă în putință pentru a-i descuraja. Tu însuți – chiar fără să fi părtaş – poți suferi din cauza acestora. Dacă contabilul firmei falsifică registrele, la orice tulburare firma s-ar putea prăbuşi şi ți-ai pierde slujba. Asemenea cazuri ne pot afecta din plin supraviețuirea.

Ca membru al unui grup supus legilor, încurajează publicarea clară a acestora, astfel încât să poată fi cunoscute. Sprijină orice efort politic, legal, menit să reducă, să clarifice şi să clasifice legile care se aplică

25. **implacabil:** a nu fi deschis spre împăcare sau calmare, sau spre ademenire; a fi necruțător.
26. **neînduplecat:** sever; neîngăduitor; ceva care nu cedează; insistent; refuzînd oricare altă opinie.

grupului respectiv. Aderă la principiul că toți oamenii sunt egali în fața legii, principiu care, la timpul şi locul potrivit – în zilele de tiranie[27] ale aristocrației[28] – a fost una dintre cele mai mari progrese sociale din istoria omenirii, şi nu trebuie să fie pierdut din vedere.

Ai grijă ca adulții şi copiii deopotrivă să fie informați despre ce este „legal" şi „ilegal", şi adu-le la cunoştință, chiar dacă numai printr-o încruntare, că nu eşti de acord cu „actele ilegale".

Cei care le săvârşesc, chiar dacă „scapă", sunt totuşi slabi în fața puterii statului.

Calea spre fericire nu include
teama de a fi descoperit.

27. **tiranie:** folosirea cruzimii, nedreptății şi a puterii absolute, a strivii; a oprima; asprime; severitate.

28. **aristocrație:** guvernare prin intermediul celor câțiva care posedă privilegii speciale, ranguri sau poziții; conducere prin intermediul elitei, care se află deasupra legilor generale, unui grup care, prin naştere sau prin poziție socială sunt „superiori altora" şi care pot aduce sau aplica legi asupra acestora, în acelaşi timp considerînd că aceleaşi legi nu li se aplică şi lor.

10. SPRIJINĂ UN GUVERN ÎNFIINȚAT ȘI CONDUS SPRE BINELE ÎNTREGULUI POPOR!

Oameni sau grupuri de oameni fără scrupule, înrăiți, pot uzurpa puterea unui guvern şi o pot folosi în scopuri personale.

Un guvern organizat şi condus doar în interesul unor oameni sau a unor grupuri de egoişti conferă societății o viață de scurtă durată. Aceasta periclitează supraviețuirea fiecărui individ din țară, chiar şi a persoanelor care comit aceste fapte. Istoria este plină de prăbuşirea unor astfel de guverne.

Împotrivirea față de astfel de guverne aduce de obicei multă violență.

Dar omul poate ridica vocea, ca avertisment, atunci când asemenea abuzuri se înmulțesc. Şi nu ar trebui ca cineva să sprijine activ un astfel de guvern; fără comiterea vreunui act ilegal, este posibil totuşi să se determine o reformă, prin simpla retragere a cooperării. Chiar în timp ce sunt scrise aceste rânduri, în lume numeroase guverne se prăbuşesc, numai pentru că cetățenii țărilor respective îşi exprimă silențios dezacordul, necooperând. Aceste guverne se expun unui risc: pot fi măturate de orice schimbare inoportună de vânt.

Pe de altă parte, trebuie sprijinit din răsputeri guvernul care avantajează în mod evident întregul popor – şi nu unele grupuri speciale de interes sau un dictator dement.

Există un subiect numit „guvernare”. În şcoli se predă mai ales „educaţie civică”, care explică modul de organizare al sistemului actual. Adevăratul subiect „guvernare” se găseşte sub diferite denumiri: economia politică, filozofia politică, puterea politică, etc. Întregul subiect al guvernării, precum şi modul de a guverna, pot fi extrem de precise, aproape ca o ştiinţă tehnică. Cel interesat să aibă o guvernare mai bună, care să nu pricinuiască tulburări, ar trebui să sugereze ca guvernarea să fie predată în primii ani de şcoală. Materia poate fi însuşită şi prin studiu individual. Nu este un subiect foarte dificil dacă clarifici cuvintele ieşite din comun.

La urma urmelor, poporul şi liderii săi de opinie sunt cei care se străduie, luptă şi sângerează pentru ţara lor – un guvern nu poate sângera, nici măcar zâmbi, el nu este decât o noţiune a oamenilor. Individul este cel viu – adică *tu*.

Calea spre fericire este greu de străbătut când este umbrită de opresiunea tiraniei. După cum se ştie, un guvern benefic, înfiinţat şi condus spre binele tuturor, netezeşte calea: când un astfel de guvern apare, merită sprijinit.

II. NU FACE RĂU UNEI PERSOANE BINEVOITOARE[29]!

În ciuda insistențelor persoanelor rele, cum că toți oamenii sunt răi, în jurul nostru există mulți oameni buni. Poate eşti destul de norocos să cunoşti câțiva.

Este o certitudine faptul că societatea funcționează datorită oamenilor binevoitori. Lucrătorii din serviciile publice, liderii de opinie, cei din sectorul privat care îşi fac treaba, sunt în marea lor majoritate, oameni binevoitori. Dacă n-ar fi aşa, de mult nu s-ar mai obosi.

Asemenea oameni sunt lesne de atacat: decența lor îi împiedică să se apere într-un mod exagerat. Totuşi, supraviețuirea multor persoane din societate depinde de aceşti oameni.

Criminalul violent, propagandistul[30], mass-media în căutare de senzațional, tind să distragă atenția omului de la faptul concret, de zi cu zi, că societatea nu ar funcționa dacă n-ar exista oameni cu bunăvoință. Când aceştia păzesc străzile, dau sfaturi bune copiilor, îți măsoară temperatura, sting incendiile şi vorbesc rațional, cu glasuri calme, tindem uneori să trecem cu vederea faptul că aceşti oamenii binevoitori sunt cei

29. **binevoitor:** comportament sau atitudine amabilă față de ceilalți; în mod tradițional „ oameni binevoitori" înseamnă cei care gândesc lucruri bune despre ceilalți şi lucrează pentru ai ajuta.

30. **propagandist:** o persoană sau un grup de persoane care efectuează practică propagandistică. Propagandă: propagare mai departe de idei, informații sau zvonuri cu un scop anume, pentru a dăuna celorlalți, deseori fără nici o legătură cu adevărul. Faptul de a insera minciuni în presă, la radio sau la televizor, astfel când o persoană este trasă la răspundere, aceasta va fi găsită a fi vinovată; acțiunea de a păgubi în mod nedrept reputația unei persoane, fără ca aceasta să fie ascultată.

care țin lumea în mişcare şi pe om în viață pe acest Pământ.

Dar persoanele de acest fel pot fi atacate, şi ar trebui propuse şi luate măsuri ferme, pentru a-i proteja şi a ține răul departe de ei, pentru că propria ta supraviețuire, a familiei şi a prietenilor tăi depinde de ei.

Calea spre fericire este mai uşor de urmat când îi sprijini pe oamenii binevoitori.

12. PROTEJEAZĂ-ȚI[31] ȘI ÎMBUNĂTĂȚEȘTE-ȚI MEDIUL ÎNCONJURĂTOR!

12-1. Păstrează-ți o înfățișare plăcută!

Uneori oamenilor nu le trece prin minte, deoarece nu-şi petrec zilele privindu-se în oglindă, că fac parte din decorul şi priveliştea celorlalți. Iar unii nu-şi dau seama că sunt judecați pe baza înfățișării lor.

Dacă hainele pot fi scumpe, săpunul şi celelalte articole de toaletă nu sunt greu de obținut. Uneori metodele sunt greu de învățat, dar pot fi dezvoltate.

În unele societăți, dacă sunt barbare sau foarte degradate, poate fi o modă să arăți rău. De fapt acesta este un simptom al lipsei de respect față de sine.

Omul se poate murdări foarte tare muncind sau practicând exerciții fizice. Dar acest lucru nu exclude spălatul. De exemplu, unii muncitori englezi şi europeni au o apariție stilată chiar şi când muncesc. Se poate observa că unii mari atleți arată bine în ciuda faptului că sunt leoarcă de sudoare.

O ambianță desfigurată de oameni neîngrijiți poate avea un efect subtil şi deprimant asupra moralului[32].

Încurajează-i pe cei din jurul tău să arate bine, complimentându-i când arată astfel sau chiar ajutându-i cu blândețe să-şi rezolve problemele când arată necorespunzător! Aceasta le poate îmbunătăți atât moralul cât şi respectul de sine.

---

31. **proteja:** a apăra pe cineva de a fi vătămat.
32. **moral:** comportamentul mental sau emoțional al unui individ sau al unui grup; sentimentul de fericire; bunăvoința de a continua ceva; simțământul scopului comun.

12-2. Îngrijeşte-ți mediul!

Dezordinea provocată de unii în lucrurile şi în mediul lor, se poate transfera şi asupra lucrurilor tale.

Când oamenii par incapabili să-şi îngrijească bunurile şi spațiile lor, acesta este un simptom al sentimentului că nu aparțin cu adevărat acelui loc şi că nu posedă cu adevărat propriile bunuri. În copilărie, lucrurile „dăruite" erau legate de prea multe precauții şi condiții, ori le-au fost luate de către frați, surori sau părinți. Probabil că nu se simțeau bineveniți.

Bunurile, camerele, spațiile de lucru, vehiculele unor astfel de oameni arată ca şi cum n-ar fi realmente proprietatea cuiva. Mai rău, uneori poate fi observată o oarecare furie împotriva posesiunilor. Vandalismul[33] este o astfel de manifestare: casa sau maşina „nimănui" sunt repede distruse.

Cei care construiesc şi încearcă să mențină casele ieftine, pentru cei cu venituri mici, sunt adesea dezamăgiți de rapiditatea cu care se instalează degradarea. Oamenii săraci, prin definiție, posedă foarte puțin sau nimic. Hărțuiți de multe, ajung să simtă că nu aparțin nici unui loc.

Fie bogat, fie sărac, şi indiferent de motiv, cei care nu au grijă de bunurile şi de spațiile lor, pot pricinui dezordine şi celor din preajmă. Sunt sigur că îți poți imagina asemenea exemple.

Întreabă-i pe aceşti oameni, ce anume posedă realmente în viață, şi dacă aparțin cu adevărat locurilor în care trăiesc; veți primi nişte răspunsuri surprinzătoare – şi-i veți ajuta imens.

---

33. **vandalism:** distrugere sălbatică a valorilor culturale, artistice etc. ale unui popor; distrugere sălbatică şi nejustificată.

Priceperea în organizarea bunurilor şi a spațiilor de locuit poate fi învățată. Pentru unii poate părea o idee nouă că un obiect luat şi folosit, ar trebui pus la locul său pentru a fi găsit din nou; unii îşi petrec jumătate din timp căutând diferite lucruri. Puțin timp folosit pentru organizare poate fi răsplătit printr-o viteză de lucru ridicată: aceasta nu este o pierdere de timp, cum cred unii.

Pentru a-ți proteja bunurile şi spațiile, determină-i pe ceilalți să aibă grijă de ale lor.

12-3. Contribuie la îngrijirea planetei!

Ideea că fiecare dintre noi avem o parte din planetă, şi că putem şi trebuie să avem grijă de ea poate să pară imensă, şi unora chiar ireală. Dar, în ziua de azi, ceea ce se întâmplă la celălalt capăt al lumii, oricât de departe ar fi, poate afecta ceea ce se întâmplă la tine acasă.

Recente descoperiri spațiale obținute prin cercetarea planetei Venus arată că planeta noastră ar putea fi deteriorată până la punctul în care să nu mai suporte viața – şi acest lucru s-ar putea întâmpla chiar pe durata existenței noastre.

Taie prea multe păduri, poluează prea multe râuri şi mări, distruge atmosfera, şi atât ne-a fost. Temperatura terestră poate să devină pârjolitoare iar ploile pot deveni acide. Toate viețuitoarele pot să dispară.

Puteți să vă puneți întrebarea: „Chiar dacă ar fi aşa, ce aş putea eu să fac?". Ei bine, dacă cineva doar şi-ar încrunta sprâncenele când oamenii fac lucruri care deteriorează planeta, deja ar face ceva împotrivă. Doar fiind de părere că nu este bine să distrugi planeta şi dând glas acestuia, deja a făcut ceva.

Grija pentru planetă începe chiar din propria ta curte. Se extinde asupra zonei pe care o traversezi pentru a ajunge la şcoală sau la serviciu. Include locurile de picnic sau cele unde te duci în vacanțe. Gunoaiele ce poluează terenurile şi apele, mormanele de frunze uscate ce par să invite focul – sunt lucruri la care nu trebuie să contribuim şi, în legătură cu care, în momentele de răgaz, putem face ceva. A planta un copac poate părea puțin, dar totuşi este ceva.

În unele țări, bătrânii şi şomerii nu zac neputincioşi, în decădere: ei de obicei sunt angajați să îngrijească grădinile, parcurile şi pădurile, să strângă gunoaiele şi să adauge un pic de frumusețe lumii. Nu lipsesc resursele ce ar putea fi folosite pentru ocrotirea planetei. În mare parte, acestea sunt ignorate. Cineva a notat, că Corpurile Civile de Conservare, din Statele Unite, organizate în anii '30 cu scopul utilizării forței de muncă a ofițerilor şomeri şi a tineretului, a fost unul dintre puținele proiecte, dacă nu singurul din aceea perioadă de criză, care a adus statului un beneficiu mai mare decât s-a investit în ei. Zone întinse au fost reîmpădurite şi s-au realizat şi alte acțiuni valoroase care au avut grijă de partea din planetă ce revine Statelor Unite. De remarcat faptul că acestea nu mai există. Putem face cel puțin atât, să contribuim cu opiniile noastre la ideea că asemenea proiecte sunt meritorii şi să sprijinim liderii de opinie şi organizațiile care se ocupă de protejarea mediului înconjurător.

Nu ducem lipsă de tehnologie. Dar tehnologia şi aplicarea ei costă bani. Iar banii există atunci când sunt urmate politici economice înțelepte, care nu-i penalizează pe toți. Există asemenea curente politice.

Sunt multe lucruri pe care le pot face oamenii pentru ocrotirea planetei. Acestea încep cu ideea că trebuie se ne implicăm. Urmează propunerea ca şi ceilalți să facă la fel.

Omul a atins capacitatea de a distruge planeta. Trebuie însă astfel îndrumat, încât să fie capabil să o protejeze. La urma urmelor, este planeta pe care trăim.

Dacă ceilalți nu ne ajută să salvăm şi să ne îmbunătățim mediul înconjurător, calea spre fericire ar putea rămâne fără fundament.

13. SĂ NU FURI!

Dacă cineva nu respectă dreptul de proprietate, propriile sale bunuri sunt în primejdie.

Cel care dintr-un motiv oarecare, nu a fost în stare să acumuleze bunuri pe cale cinstită, poate că se va comporta de parcă nimeni nu ar poseda nimic. Dar nu încerca să-i furi pantofii!

Hoțul împânzeşte atmosfera cu mistere: „Ce s-o fi întâmplat cu aceasta sau cu cealaltă". Un hoț provoacă necazuri mult mai mari decât valoarea obiectelor furate.

Față în față cu reclamele unor bunuri dorite, sfâşiați de incapacitatea de a efectua o muncă de valoare pentru a achiziționa posesiuni, sau pur şi simplu mânați de un impuls, cei care fură îşi închipuie că dobândesc ceva valoros la un preț de nimic. Dar aceasta este dificultatea: prețul. Pentru un hoț, adevăratul preț este incredibil de mare. Marii tâlhari ai istoriei au plătit pentru prada lor petrecându-şi viețile în ascunzători nenorocite şi în închisori, cu rare momente de „viață bună". Nici o cantitate de valori furate nu poate compensa o asemenea soartă îngrozitoare.

Bunurile furate îşi pierd în mare măsură din valoare: trebuie ascunse şi constituie tot timpul o amenințare la adresa libertății însăşi. Chiar şi în țările comuniste hoțul este vârât în închisoare.

Furtul lucrurilor este în realitate doar admiterea faptului că cineva nu este capabil să se descurce pe cale cinstită. Sau că are o trăsătură demențială. Întreabă un hoț, cărei categorii îi aparține: ori uneia, ori celeilalte.

Calea spre fericire nu poate fi
străbătută cu bunuri furate.

14. FI DEMN DE ÎNCREDERE!

Până când cineva nu este sigur de încrederea pe care o poate avea în cei din jur, el însuşi este expus riscului. Când cei pe care contează îl părăsesc, viaţa lui poate deveni dezorganizată şi chiar supravieţuirea sa poate fi periclitată.

Încrederea reciprocă este piatra de temelie a relaţiilor umane. Fără aceasta, toată structura se năruie.

Credibilitatea este o calitate mult respectată. Cel care o deţine, este considerat un om de valoare. Cel care o pierde, poate fi considerat lipsit de valoare.

Trebuie să-i determini pe cei din jur să fie de încredere, şi să merite încrederea. Vor deveni mult mai valoroşi pentru ei înşişi, cât şi pentru ceilalţi.

14-1. Respectă-ţi cuvântul odată dat !

Cel care dă o asigurare sau face o promisiune, ori un jurământ, trebuie să le îndeplinească. Dacă cineva spune că va face un lucru, trebuie să-l facă. Dacă spune că nu-l va face, nu trebuie să-l facă.

Stima purtată cuiva se bazează, nu într-o mică măsură, pe faptul că persoana se ţine de cuvânt sau nu. De exemplu, până şi părinţii ar fi surprinşi de măsura în care scad în ochii copiilor, când nu-şi respectă o promisiune.

Oamenii care se ţin de cuvânt se bucură de încredere şi de admiraţie. Cei care nu se ţin de cuvânt

sunt priviți ca niște gunoaie. Cei care își încalcă promisiunea, deseori nu mai primesc o a doua șansă.

O persoană care nu-și respectă cuvântul dat, poate să se trezească foarte curând încurcată și prinsă în tot felul de „garanții" și „restricții", și poate chiar să fie exclusă din relațiile normale cu ceilalți. Nu există o auto-exilare mai categorică dintre semeni, decât nerespectarea promisiunii date.

N-ar trebui niciodată să permitem ca cineva să-și dea cuvântul cu ușurință. Trebuie să insiști că, o promisiune odată făcută, se impune a fi respectată. Încercând să te însoțești cu oameni care nu-și respectă cuvântul dat, propria ta viață poate deveni dezorganizată. Și acesta nu este un lucru neglijabil.

Este mult mai ușor să străbați calea spre fericire cu oameni în care te poți încrede.

15. ÎNDEPLINEȘTE-ȚI OBLIGAȚIILE[34]!

Parcurgându-şi viaţa, o persoană este inevitabil împovărată de obligaţii. De fapt, ne naştem cu anumite obligaţii, care apoi tind să se acumuleze. Nu este o idee inedită sau nouă faptul că suntem datori părinţilor noştri pentru că ne-au adus pe lume şi ne-au crescut. Le face cinste părinţilor, că nu accentuează acest fapt mai mult decât o fac. Dar aceasta totuşi este o obligaţie: până şi copilul o simte. Pe măsură ce viaţa îşi urmează cursul, acumulăm noi obligaţii – faţă de alte persoane, prieteni, societate şi chiar faţă de lumea întreagă.

Facem un mare deserviciu celui căruia nu-i îngăduim să-şi îndeplinească sau să-şi plătească obligaţiile. Nu mică parte din „revolta copilăriei" este cauzată de refuzul celorlalţi de a accepta unicele „monezi" cu care un bebeluş, copil sau adolescent îţi uşurează „povara obligaţiilor": surâsurile bebeluşului, strădaniile stângace ale copilului de a ajuta, sfaturile posibile ale adolescentului sau doar efortul de a fi un bun fiu sau o bună fiică, care de obicei trec neobservate şi neacceptate. Acestea pot fi greşit dirijate, deseori greşit planificate; ei renunţă repede. Când aceste eforturi nu sunt capabile să echilibreze imensitatea datoriilor, pot fi înlocuite cu numeroase mecanisme şi explicaţii: „Omul realmente nu datorează nimic", „Oricum îmi datorau toate acestea", „Nu eu am cerut

34. **obligaţie:** starea, faptul sau condiţia de a fi îndatorat altuia pentru un serviciu special sau o favoare primită; o datorie, un contract, o promisiune, sau orice altă solicitare socială, morală sau legală care te angajează să urmezi sau să eviţi un anumit curs de acţiune; sentimentul de a datora ceva altuia.

sa mă nasc", „Părinții sau tutorii mei nu sunt buni de nimic", şi „Viața oricum nu merită trăită", ca să numim doar câteva. Totuşi obligațiile continuă să se acumuleze.

„Povara îndatoririlor" poate fi o greutate zdrobitoare, dacă nu găsim o cale de a le achita. Aceasta poate produce tot felul de tulburări individuale sau sociale. Când datoria nu poate fi achitată, cei cărora le sunt îndatorați, fără voința lor, se găsesc adesea în postura de ținte a celor mai neaşteptate reacții.

Poți ajuta o persoană care se găseşte în dilema unor obligații şi datorii neachitate, trecând în revistă împreună cu ea *toate* obligațiile pe care le-a creat şi nu le-a îndeplinit – morale, sociale şi financiare – şi căutând o cale de a le achita pe *toate* cele pe care persoana simte că le mai are.

Trebuie să accepți strădaniile unui copil sau ale unui adult să-şi plătească obligațiile nefinanciare pe care simte că le are. Iar în achitarea celor financiare, ar trebui să-l ajuți să găsească o soluție reciproc acceptabilă.

Descurajează oamenii în a-şi crea mai multe obligații decât pot realmente achita.

Calea spre fericire este foarte greu de străbătut când eşti împovărat de greutatea obligațiilor altora față de tine, sau de a celor pe care nu le-ai achitat.

16. FI HARNIC![35]

*M*unca nu este întotdeauna plăcută.

Puțini sunt cei care sunt mai nefericiți decât cei care duc o existență lipsită de scop, trândavă şi plictisitoare: copiii necăjesc mamele când nu au nimic de făcut; modul de gândire al şomerilor – chiar dacă primesc „ajutor social[36]" – este legendar; statisticile demonstrează că pensionarul care nu are nimic de realizat în viață se stinge din cauza inactivității.

Chiar şi turiştii ademeniți de o agenție de voiaj pentru o vacanță, îi dau bătaie de cap ghidului, dacă acesta nu le dă nimic de făcut.

Suferința poate fi şi ea uşurată prin simpla preocupare cu ceva.

Satisfacția muncii împlinite poate propulsa moralul spre înălțimi nebănuite. De fapt, se poate demonstra că producția[37] stă la baza moralului.

Oamenii care nu sunt harnici lasă tot greul pe seama celor din jur. Ei tind să împovăreze pe oricine.

Este greu să te înțelegi cu oamenii leneşi. Pe lângă faptul că sunt deprimanți, pot fi şi puțin periculoşi.

O soluție eficientă este să-i convingi să-şi aleagă o activitate oarecare şi să se ocupe de ea. Vom constata

35. **harnic:** a studia sau a lucra energic, foarte puternic şi îngrijit, în mod activ şi cu un scop anume, pentru a încheia anumite lucruri, contrar faptului de a trândăvi şi de a nu finaliza nimic.
36. **ajutor social:** bunuri sau bani care se dau de o agenție guvernamentală persoanelor, din cauza lipsei sau sărăciei.
37. **producție:** activitatea de a realiza ceva; ducerea la bun sfârşit a unei sarcini, a unui proiect sau obiectiv util, valoros sau care, pur şi simplu, merită să-l produci sau să-l ai.

că cele mai durabile succese provin din activitatea care duce la o producție reală.

Calea spre fericire este o cale sigură
când include hărnicia care te conduce
la o producție tangibilă.

17. FI COMPETENT[38]!

Într-o epocă a echipamentelor tehnice complicate, a aparatelor şi vehiculelor de mare viteză, supraviețuirea ta şi a familiei tale depinde nu în mică măsură de competența altora.

Pe piață, în ştiințele tehnice şi în cele umaniste, precum şi în guvernare, incompetența poate amenința viața şi viitorul unui număr mai mic sau mai mare de oameni.

Sunt sigur că te poți gândi la multe exemple de acest fel.

Omul a avut dintotdeauna impulsul de a-şi controla destinul. Superstiția, venerarea zeilor buni, dansurile tribale înainte de vânătoare, pot fi privite ca strădanii, nu contează cât de slabe sau ineficiente, pentru a controla destinul.

Numai când a învățat să gândească, să aprecieze cunoştințele şi să le aplice cu dibăcie şi competență, omul a început să domine mediul înconjurător. Adevăratul „dar din ceruri" poate a fost şansa latentă de a fi competent.

În preocupările şi în activitățile sale de zi cu zi, omul respectă aptitudinea şi capacitatea. La un erou sau atlet acestea sunt aproape venerate.

Testul adevăratei competențe este rezultatul final.

38. **competent:** capabil şi dornic de a face bine lucrurile pe care trebuie să le faci; iscusit în ceea ce faci, capabil să faci față cerințelor activității.

Omul supraviețuieşte în măsura în care este competent. Dacă este incompetent[39], dispare.

Încurajează dobândirea competenței în orice preocupare meritorie. Complimentează şi răsplăteşte competența ori de câte ori o descoperi.

Pretinde standarde înalte pentru orice realizare. Testul unei societăți este măsura în care puteți trăi în siguranță atât tu, cât şi familia precum şi prietenii tăi.

Componentele competenței sunt: observarea, studiul şi practica[40].

17-1. Priveşte!

Vezi ceea ce vezi cu ochii tăi, şi nu ce îți spune altcineva că vezi.

Ceea ce observi este ceea ce *tu* observi. Priveşte lucrurile, viața şi pe cei din jur în mod direct, şi nu printr-un nor al prejudecății, cortina fricii sau interpretarea altcuiva.

În loc să te certi cu ceilalți, fă-i să privească. Cele mai notorii minciuni pot fi străpunse, cele mai mari prefăcătorii pot fi demascate, cele mai complexe încurcături pot fi rezolvate şi cele mai surprinzătoare revelații pot avea loc, pur şi simplu, insistând cu blândețe ca persoana *să privească*.

Când cineva descoperă că lucrurile devin confuze şi greu de suportat, că gândurile-i bat pasul pe loc, sfătuieşte-l să se depărteze puțin, şi să privească.

39. **incompetent:** lipsa cunoştiințelor adecvate, a competenței sau a abilității; necalificat; incapabil; predispus să comită mari erori sau greşeli;
40. **practica:** a exersa sau a executa în mod repetat ceva, cu scopul de a obține îndemânare sau de a creşte performanța acesteia.

Când va ajunge să vadă, lucrurile descoperite îi vor părea foarte evidente. După aceea, va fi în stare să progreseze şi să-şi trateze problemele. Dar dacă nu le vede singur, nu observă pentru el însuşi, poate să-i pară totul mai puțin real; toate directivele, ordinele şi pedepsele din lume luate la un loc vor fi insuficiente pentru a-i rezolva încurcătura.

Deşi îi poți indica în ce direcție să privească şi îi poți sugera să o facă, concluziile depind doar de el.

Un copil sau adult vede ceea ce vede el şi aceasta este realitatea pentru el.

Adevărata competență se bazează pe propria pricepere de a observa. Doar stând pe terenul sigur al realității putem fi îndemânatici şi siguri pe noi.

17-2. Învață!

Au fost cazuri, când cineva a deținut date false despre tine? Acest lucru ți-a pricinuit necazuri?

Aceasta îți poate da o idee despre ravagiile pe care le pot provoca datele false. S-ar putea ca şi tu să deții date false despre altcineva.

Separarea adevărului de neadevăr aduce înțelegere.

Lumea este plină de date false. Indivizi răuvoitori le născocesc pentru a-şi sluji interesele. Unele dintre ele provin pur şi simplu din necunoaşterea faptelor. Datele false pot împiedica acceptarea datelor adevărate.

Principalul proces de învățare constă în cercetarea datelor avute la îndemână, selectarea adevărului de

neadevăr, esențialului de neesențial, ajungând astfel la concluzii pe care le putem aplica. Cel care procedează astfel, se află cu siguranță pe drumul competenței.

Testul oricărui „adevăr" este dacă este adevărat pentru tine. Când ai obținut date legate de o temă, ți-ai clarificat toate cuvintele pe care nu le-ai înțeles complet şi ai reexaminat situația, şi nici atunci nu-ți pare adevărată, atunci nici nu este adevărată, cel puțin din punctul tău de vedere. Respinge-o! Iar dacă eşti dispus, continuă şi trage concluzia despre ceea ce este adevărat pentru *tine*! La urma urmei, *tu* eşti cel care va avea nevoie să folosească sau nu datele respective, să gândească sau nu cu ajutorul lor. Dacă cineva acceptă orbeşte „fapte" sau „adevăruri" numai pentru că i s-a spus că trebuie să le accepte – „fapte" şi „adevăruri" care nu-i par adevărate, ba chiar par a fi false – rezultatul final poate fi nefericit. Acesta este drumul spre lada de gunoi a incompetenței.

O altă parte a învățării impune simpla memorare a lucrurilor – ca ortografierea cuvintelor, tabele şi formule matematice, ordinea de apăsare a butoanelor. Dar chiar şi în simplul proces de memorare trebuie să ştim scopul materiei respective, cum şi când să o folosim.

Procesul de învățare nu constă doar în îngrămădirea unor date unele peste altele. Este un proces prin care dobândim noi înțelegeri şi metode mai bune de înfăptuire a lucrurilor.

Cei care reuşesc în viață nu încetează niciodată să studieze şi să învețe. Inginerul competent se menține la curent cu noile metode; atletul bun se informează

continuu despre progresele din sportul său, orice profesionist are la îndemână un teanc de cărți de specialitate disponibile, şi le consultă.

Noul tip de mixer sau maşină de spălat, ultimul tip de automobil, toate pretind studiu şi învățare înainte de a putea fi manevrate cu competență. Când acestea sunt omise, au loc accidente de bucătărie şi apar mormane de epave însângerate pe şosele.

Este foarte arogant flăcăul care crede că nu mai are nimic de învățat în viață. Cel care nu se poate debarasa de prejudecăți şi date false, şi nu le poate înlocui cu fapte şi adevăruri care să-l ajute în viață pe el şi pe semenii săi, este extrem de periculos în orbia sa.

Există metode de studiu, prin care poți învăța cu adevărat, şi poți aplica cele învățate. Pe scurt, acestea constau în: a avea profesor şi/sau manuale adecvate; clarificarea fiecărui cuvânt neînțeles; consultarea şi a altor materiale legate de subiect şi/sau culegerea de date la fața locului; căutarea şi eliminarea datelor false pe care deja le deținem, şi discernerea adevărului de fals, pe baza a ceea ce este adevărat în acel moment pentru noi. Rezultatul final va fi sentimentul de certitudine, şi posibil competență. De fapt, poate fi o experiență interesantă şi aducătoare de satisfacții. Este asemănătoare cu escaladarea prin hățişuri a unui munte periculos, plin de prăpăstii, care oferă din vârf o vedere nouă, largă a întregii lumi.

O civilizație, ca să supraviețuiască, trebuie să cultive în şcolile sale deprinderile şi capacitățile de a învăța. O şcoală nu este locul unde îți laşi copiii peste zi, ca să nu te împiedici de ei. Ar fi ceva mult prea costisitor doar

pentru acest scop. Şi nu este nici un loc unde se fabrică papagali. Şcoala este locul unde trebuie să învățăm cum să învățăm, şi unde copiii pot fi pregătiți să înfrunte realitatea, să învețe să o trateze cu competență, şi să fie pregătiți să preia lumea de mâine – lumea în care anii vor fi trecuți peste adulții de azi, ajungând la vârsta mijlocie sau bătrânețe.

Răufăcătorul inveterat nu a învățat niciodată să învețe. În mod repetat, tribunalele caută să-l învețe că, dacă va comite din nou o crimă, se va întoarce în închisoare: majoritatea lor comit din nou acelaşi tip de crimă, şi se şi întorc. De fapt, răufăcătorii determină emiterea a tot mai multor legi. Cetățeanul onest este cel care se supune legilor; răufăcătorii, prin definiție – nu. Răufăcătorii nu sunt în stare să învețe. Toate ordinele, directivele, pedepsele şi constrângerile vor fi ineficiente asupra unei ființe care nu ştie cum să învețe, şi nu este în stare să învețe ceva.

O caracteristică a unei guvernări devenite criminale – cum s-a întâmplat uneori în istorie – este aceea că liderii săi nu sunt în stare să învețe: toate înregistrările din istorie, precum şi bunul simț ar putea să le sugereze, că oprimarea este urmată de un dezastru. Şi totuşi, a fost nevoie de revoluții violente, pentru a li se veni de hac, sau de un al Doilea Război Mondial, pentru a se scăpa de un Hitler, aceste evenimente fiind foarte triste pentru omenire. Asemenea indivizi n-au priceput lecția. S-au desfătat cu date false. Au refuzat orice adevăr şi dovadă. Au trebuit să fie îndepărtați.

Cei bolnavi psihic nu pot învăța. Mânați de intenții rele şi ascunse, sau zdrobiți încât nu mai pot raționa,

sunt depăşiţi de fapte, de adevăr şi de realitate. Sunt întruchiparea datelor false. Nu vor sau nu pot cu adevărat să perceapă sau să înveţe ceva.

O multitudine de probleme personale şi sociale provin din incapacitatea sau refuzul cuiva de a învăţa.

Vieţile unora din anturajul tău au luat-o razna pentru că nu ştiu cum să înveţe, pentru că nu învaţă nimic. Probabil te poţi gândi la câteva exemple.

Dacă nu-i putem determina pe cei din jur să înveţe şi să deprindă anumite lucruri, însăşi munca noastră poate deveni mult mai grea, ba chiar supraîncărcată, potenţialul nostru de supravieţuire poate fi mult redus.

Îi putem ajuta pe ceilalţi să înveţe şi să deprindă anumite lucruri, numai punându-le la îndemână datele necesare. Îi putem ajuta pur şi simplu prin recunoaşterea a ceea ce au învăţat. Îi putem ajuta şi apreciind orice progres obţinut pe tărâmul competenţei. Cel care doreşte, poate face chiar mai mult: îi poate ajuta să descopere datele false, fără a se lansa în controverse; îi poate ajuta să găsească şi să lămurească cuvintele pe care nu le-au înţeles; îi poate ajuta să descopere şi să trateze motivele pentru care nu învaţă.

Cum viaţa constă în mare măsură din încercări repetate până la obţinerea succesului, în loc să-l dojeneşti pe cel care a greşit, mai bine află cum a comis greşeala şi vezi dacă nu ar putea să înveţe ceva din ea.

Uneori, poţi să te surprinzi pe tine însuţi, descâlcind viaţa cuiva doar determinându-l să înveţe şi să aprofundeze ceva. Sunt sigur că te poţi gândi la

numeroase mijloace – şi cred că vei descoperi că cele mai blânde funcționează cel mai bine. Lumea este şi aşa destul de brutală cu oamenii care nu pot învăța.

17–3. Exersează!

Învățătura dă roade numai atunci când este aplicată. Înțelepciunea în sine, poate fi dobândită, desigur, doar de dragul înțelepciunii, – chiar există o anumită frumusețe în acest lucru. Dar, ca să spunem adevărul, niciodată nu şti realmente dacă eşti înțelept sau nu, până nu vezi rezultatele încercării de a-ți aplica înțelepciunea.

Orice activitate, aptitudine sau profesie – săpare de canal, ştiințe juridice, tehnice, gastronomie sau orice altceva – nu contează cât de temeinic este studiată, se loveşte în final de testul decisiv: suntem capabili să o APLICĂM? Şi aplicarea cere *exersare*.

Cascadorii care nu exersează înainte, se rănesc. La fel şi gospodinele.

Siguranța nu este un subiect cu adevărat popular. Întrucât este însoțită de avertismente de genul „Fii prudent!", „Mergi încet!", oamenii pot simți că li se impun restricții. Dar mai există şi o altă abordare a subiectului: dacă cineva este cu adevărat antrenat, atunci iscusința şi îndemânarea sa sunt atât de dezvoltate, încât nu mai este nevoit „să fie prudent" sau „să meargă încet". Mişcarea rapidă şi sigură devine posibilă numai prin exersare.

Iscusința şi îndemânarea omului trebuie să fie ridicate la nivelul vitezei secolului în care trăieşte – iar aceasta se obține prin exersare.

Ne putem antrena trupul, ochii, mâinile şi picioarele până când, prin exercițiu, acestea oarecum „ajung să ştie". Omul nu mai este nevoit să „gândească" cum să facă focul în sobă sau cum să-şi parcheze automobilul: pur şi simplu le *FACE*. În orice activitate, o mare parte din ceea ce trece drept „talent", nu este altceva decât *practică*.

Cel care nu-şi elaborează fiecare mişcare de care are nevoie pentru a înfăptui ceva, şi care nu o repetă apoi mereu şi mereu, până când o poate îndeplini – şi încă repede şi precis – fără ca aceasta măcar să-i solicite gândirea, acela poate favoriza producerea unor accidente.

Statisticile demonstrează că cei mai puțin exersați suferă cele mai multe accidente.

Acelaşi principiu se poate aplica şi la meseriile şi profesiile care utilizează cu precădere intelectul. Avocatul care nu a exersat din nou şi din nou procedurile juridice, este posibil să nu fi învățat să-şi schimbe destul de rapid modul de gândire pentru a face față noilor cotituri ale unui caz, şi astfel să piardă procesul. Un agent de bursă neexperimentat poate să piardă o avere în câteva minute. Un negustor „necopt" care nu a exersat vânzarea, poate flămânzi din cauza lipsei vânzărilor. Răspunsul potrivit este: exersați, exersați, şi iar exersați!

Uneori constatați că nu puteți aplica ceea ce ați învățat. Dacă este așa, greșeala se află în procedeul incorect de învățare, în profesor, ori în manual. Una este să citeşti indicațiile şi uneori cu totul altceva este să le aplici.

Uneori, când nu reuşim să exersăm, trebuie să aruncăm cartea şi să luăm totul de la început. Aşa s-a întâmplat în domeniul înregistrării sonore a filmului: dacă s-ar fi respectat instrucțiunile din manualele de specialitate, nu s-ar fi deosebit un ciripit de pasăre de sunetul unui corn de ceață – de aceea nu se poate înțelege ce spun actorii în unele filme. Un bun inginer de sunet trebuia să-şi elaboreze toate acestea de unul singur ca să-şi poată duce munca la bun sfârşit. Dar în acelaşi domeniu al cinematografiei, întâlnim şi exemplul contrar: există mai multe manuale extraordinare despre tehnica iluminării în cinematografie. Prin urmarea lor cu exactitate, se poate obține o scenă superbă.

Este regretabil – mai ales într-o societate cu tehnologie tributară vitezei – că nu toate activitățile sunt descrise adecvat în manuale uşor de înțeles. Dar acest lucru nu trebuie să ne oprească. Dacă ai manuale bune, prețuieşte-le şi studiază-le temeinic. Dacă nu, adună toate datele disponibile, studiază-le şi elaborează singur restul.

Dar teoria şi datele dau roade numai atunci când sunt aplicate, şi mai ales aplicate în practică.

Ne aflăm în pericol, dacă cei din jur nu-şi exersează diferitele abilități până când sunt capabili să le EXECUTE cu adevărat. Este o imensă diferență între „destul de bine", şi iscusința şi îndemânarea

profesională. Podul peste prăpastie se numeşte exersare.

Determină-i pe oameni să privească, să învețe, să elaboreze şi apoi să aplice. Şi, după ce se descurcă bine, determină-i să exerseze, să exerseze, să exerseze până ce ajung nişte profesionişti.

Există multă plăcere în măiestrie, îndemânare şi mişcare rapidă – dar numai prin practică se obține siguranța. Nu eşti în prea mare siguranță trăind într-o lume dinamică, împreună cu oameni lenți.

Calea spre fericire se străbate cel mai bine cu însoțitori competenți.

18. RESPECTĂ CREDINȚELE RELIGIOASE ALE ALTORA!

Toleranța este o bună temelie pentru relațiile umane.

Privind măcelul şi suferințele pricinuite de intoleranța religioasă de-a lungul istoriei omenirii şi până în ziua de astăzi, se vede că intoleranța este o activitate foarte dăunătoare supraviețuirii.

Toleranța religioasă nu înseamnă că cineva nu-şi poate exprima propriile sale crezuri. Înseamnă că tendința de a submina sau ataca credințele religioase şi convingerile altora, a fost dintotdeauna cel mai scurt drum pentru crearea problemelor.

Încă din Grecia antică filozofii s-au certat între ei referitor la natura lui Dumnezeu, a omului şi a Universului. Opiniile personalităților din domeniu sunt împărțite. Momentan sunt la modă filozofiile „mecanicismului[41]" şi a „materialismului[42]" – ale căror rădăcini se întind până în Egipt-ul şi Grecia antică – acestea încearcă să susțină ideea că materia este totul,

41. **mecanicism:** concepția că întreagă viață nu este decât o materie în mişcare şi poate fi explicată în întregime prin legile fizice. Teorie avansată de Leucip si Demorit (460-370 î.Ch.), care au extras-o, probabil, din mitologia egipteană. Adepții acestei filozofii au simțit că trebuie să ignore religia întru-cât nu pot să o reducă pe aceasta la matematică. Au fost atacați de interese religioase şi la rândul lor au atacat religia. Robert Boyle (1627 - 1691), care a dezvoltat legea lui Boyle în fizică, a respins această teorie, ridicând problema dacă natura a proiectat sau nu lucruri ca materia în mişcare.

42. **materialism:** orice teorie din familia teoriilor metafizice, care văd Universul ca fiind compus din obiecte dure, cum ar fi pietrele, foarte mari sau foarte mici. Teoriile caută să explice lucrurile cum ar fi mintea susținînd că acestea pot fi reduse la obiecte fizice sau la mişcarea lor. Materialismul este o teorie foarte veche. Mai există şi alte teorii.

şi omit faptul că – oricât de bune ar fi explicațiile lor privind evoluția – acestea tot nu exclud şi *alți* factori care ar putea fi implicați, şi care s-ar putea folosi doar de asemenea fenomene precum evoluția. Ele sunt astăzi filozofiile „oficiale" şi chiar sunt predate în şcoli. Îşi au adepții fanatici, care atacă crezurile şi religiile altora: rezultatul poate fi intoleranța şi lupta.

Dacă toate mințile luminate încă din secolul al cincilea î.Ch. sau de dinaintea lor, nu au fost în stare să se pună de acord referitor la subiectul religiei sau antireligiei, înseamnă că aceasta este o arenă de luptă între oameni de care este bine să ne ținem deoparte.

Din acest ocean de controverse s-a desprins un singur principiu luminos: dreptul omului de a crede în ceea ce doreşte.

„Credința" şi „crezul" nu se subordonează neapărat logicii: nici măcar nu pot fi declarate ilogice. Ele pot fi lucruri foarte diferite.

Orice sfat, care poate fi dat cuiva legat de această temă, este cel mai sigur dacă subliniază pur şi simplu libertatea omului de a crede în ceea ce doreşte. Oricine are libertatea de a-şi expune propriile crezuri spre a fi acceptate de ceilalți. Este însă expus riscului cel care caută să atace crezurile altora, şi cu atât mai mult când îi atacă pe ceilalți şi caută să-i rănească din cauza convingerilor lor religioase.

Încă din zorii apariției speciilor, omul a găsit consolare şi bucurie în religiile sale. Până şi „mecanicistul" şi „materialistul" de astăzi, când îşi

răspândeşte dogmele, seamănă mult cu un preot al vremurilor trecute.

Oamenii lipsiți de credință sunt creaturi jalnice. Le putem chiar oferi ceva în care să creadă. Dar când au crezuri religioase, respectă-le.

Calea spre fericire se poate transforma
în controversă când nu respectăm
credințele religioase ale altora.

19. ÎNCEARCĂ SĂ NU FACI ALTORA LUCRURI PE CARE N-AI VREA CA EI SĂ ȚI LE FACĂ ȚIE!

În sânul multor popoare din multe ținuturi, de-a lungul secolelor, au existat versiuni a ceea ce s-a numit de obicei „Regula de aur[43]". Titlul acestui capitol este o formulare a acesteia, referitoare la acțiunile dăunătoare.

Numai un sfânt ar putea trece prin viață fără să nu rănească niciodată pe nimeni. Însă numai un criminal îi răneşte pe cei din jurul său fără să stea pe gânduri.

Făcând abstracție de sentimente ca „vinovăția", „ruşinea" sau „mustrările de conştiință", – oricare dintre acestea poate fi destul de reală şi neplăcută – la fel de adevărat este că răul pe care cineva îl face altuia se poate întoarce împotriva sa.

Nu toate acțiunile dăunătoare sunt reversibile: se poate săvârşi o astfel de acțiune împotriva cuiva, încât aceasta nu mai poate fi dată deoparte sau uitată. Un astfel de act este uciderea. Se poate prevede felul în care violarea gravă a aproape oricărui sfat din această broşură poate deveni un act dăunător, ireversibil împotriva altora.

---

43. **„Regula de aur":** deşi creştinii o socotesc pe aceasta ca o noțiune creştină, putînd fi găsită în Noul şi în Vechiul Testament, multe alte popoare şi oameni vorbesc despre ea. Apare şi în Analectele lui Confucius (sec.V-VI î.Ch.) care o citează din surse şi mai vechi. Poate fi găsită şi la triburile „primitive". Într-o formă sau alta aceasta apare şi în lucrările lui Platon, Aristotel, Socrates şi Seneca. Pe parcursul a mii de ani a fost considerată ca fiind un standard de conduită etică. Versiunile din această carte au fost reformulate pentru că vechea formulare a fost considerată ca fiind prea idealistă pentru a fi urmată. Este posibil ca această versiune să se păstreze.

Ruinarea vieții altuia poate să ducă la ruinarea propriei tale vieți. Societatea reacționează – închisorile şi ospiciile sunt pline de oameni care şi-au rănit semenii. Dar există şi alte sancțiuni: chiar dacă cineva a fost prins sau nu, comiterea actelor dăunătoare împotriva altora – mai cu seamă pe ascuns – poate cauza serioase modificări în atitudinea persoanei față de ceilalți şi față de sine însuşi, fiecare conducând la un final trist. Fericirea şi bucuria vieții se sting.

Această versiune a „Regulii de aur" este utilă şi ca test. Când convingem pe cineva să o aplice, va vedea cu adevărat *ce este* un act dăunător. Aceasta răspunde la întrebarea ce înseamnă *a dăuna*. Întrebarea filozofică privitoare la *acțiunile dăunătoare*, disputa asupra a ceea ce este rău, îşi găseşte îndată răspunsul pe o bază personală: nu ți-ar place să pățeşti aşa ceva? Nu? Atunci aceasta trebuie să fie o acțiune dăunătoare, şi din punctul de vedere al societății, o faptă rea. Aceasta poate trezi conştiința socială. Apoi, omul poate calcula (elabora) ce ar trebui să facă, şi ce nu.

Într-o eră în care unii nu simt nici o reținere în săvârşirea actelor dăunătoare, potențialul de supraviețuire al individului se scufundă la cote foarte scăzute.

Dacă poți convinge oamenii să aplice acest principiu, le-ai oferit un sfat cu ajutorul căruia îşi pot evalua propriile vieți, şi unora le-ai deschis poarta pentru a se alătura din nou rasei umane.

Calea spre fericire este închisă acelora care nu se abțin de la săvârşirea faptelor rele.

20. ÎNCEARCĂ SĂ-I TRATEZI PE CEILALȚI, AȘA CUM AI DORI SĂ TE TRATEZE ȘI EI PE TINE !

Aceasta este o versiune pozitivă a „Regulii de aur".

Nu te mira dacă cineva pare ofensat când i se spune „fi bun". Însă este posibil ca ofensa să nu provină de la ideea de „a fi bun". Poate să se datoreze faptului că persoana de fapt îi înțelege greşit sensul.

Cineva se poate încurca în multe păreri contradictorii şi confuzii legate de ce ar putea însemna un „comportament bun". Poate că niciodată persoana nu a înțeles – chiar dacă profesorul ştia – de ce a primit o anumită notă la „purtare". S-ar putea chiar să fi primit sau să fi avut date false în legătură cu acest concept: „Copiii trebuie văzuți, dar nu auziți", „A fi cuminte înseamnă a fi liniştit".

Oricum, există un mijloc de a lămuri toate aceste lucruri spre satisfacția totală a persoanei.

Din toate timpurile şi în cele mai multe locuri, omenirea a privit cu mare respect şi a venerat anumite valori. Acestea sunt numite *„virtuți"*[44]. Au fost atribuite înțelepților, cucernicilor, sfinților şi zeilor. Acestea au stabilit deosebirea dintre un barbar şi o persoană cultă, diferența dintre haos şi o societate decentă.

Nu este nevoie de cuvântul divin, şi nici de căutări plictisitoare în groase lucrări filozofice pentru a

44. **„virtuți":** calitățile ideale în buna comportare umană.

descoperi ce este „binele". O auto-revelație se poate ivi în acest subiect.

Aproape oricine este capabil să o realizeze.

Dacă cineva s-ar gândi ce i-ar place, cum ar vrea să fie tratat de către ceilalți, ar putea să deducă ce sunt virtuțile umane. Gândeşte-te doar ce ți-ar place, cum ai vrea să te trateze ceilalți pe *tine.*

În primul rând probabil vei dori să fi tratat *just*: nu ai vrea ca oamenii să spună minciuni despre tine, sau să te condamne în mod nedrept sau brutal. Nu-i aşa?

Probabil ai vrea ca prietenii şi partenerii tăi să-ți fie *loiali:* n-ai vrea să fi trădat.

S-ar putea să vrei să fi tratat *în mod corect.* Nu tras pe sfoară sau înşelat.

Ai vrea ca oamenii să te trateze în mod *echitabil*.

Ai vrea ca ei să fie *oneşti* cu tine şi nu să te păcălească. Corect?

Probabil că ai dori să fi tratat *amabil* şi fără cruzime.

Este posibil să vrei ca oamenii *să dea dovadă de considerație* față de drepturile şi sentimentele tale.

Când eşti abătut, ți-ar place poate ca ceilalți să fie *compătimitori*.

În loc să te certe țipând la tine, ai vrea probabil ca ceilalți să dea dovadă de *stăpânire de sine*. Nu-i aşa?

Dacă ai unele defecte sau lipsuri, dacă ai făcut vreo greşeală, probabil ai vrea ca oamenii să fie *toleranți* şi nu critici.

Ai prefera ca oamenii să fie *îngăduitori* în loc să se concentreze asupra criticilor şi pedepselor. Aşa este?

Poate ai vrea ca oamenii să fie *generoşi* cu tine, nu meschini, zgârciți, invidioşi.

Probabil îți doreşti ca ceilalți *să creadă în tine,* nu să se îndoiască la fiecare pas.

Ai prefera, probabil, să fi *respectat*, nu insultat.

Este posibil, să doreşti ca ceilalţi să fie *politicoşi* cu tine şi totodată să te trateze cu *demnitate*. Adevărat?

Poate ți-ar place ca oamenii să te *admire*.

Când ai făcut ceva pentru ceilalți poate ți-ar place ca oamenii *să te aprecieze*. Corect?

Probabil ți-ar place ca ceilalți să fie *prietenoşi* față de tine.

De la unii poate ai vrea *dragoste*.

Şi mai presus de orice, nu ai vrea ca aceşti oameni doar să pretindă acestea; ai vrea ca ei să aibă un comportament sincer şi să acționeze în mod *cinstit*.

Probabil îți poți imagina şi altele. Şi mai sunt şi sfaturile conținute în această broşură. Şi cu aceasta ai cam terminat de elaborat ceea ce numim *virtuți*.

Nu este nevoie de un efort de imaginație din partea nimănui, pentru a-şi da seama că dacă el ar fi tratat astfel în mod regulat de către cei din jur, ar avea o viață plăcută. Şi, neîndoielnic, n-ar încerca un sentiment de duşmănie față de cei care l-ar trata astfel.

În sfera relațiilor umane se poate observa un fenomen[45] interesant. Când o persoană strigă la alta, aceasta din urmă simte un impuls să strige la rândul ei. Omul este tratat aproximativ după cum îi tratează el pe ceilalți: de fapt, dă un exemplu despre cum ar trebui el să fie tratat. A este lipsit de generozitate cu B, deci şi B este lipsit de generozitate cu A. A este prietenos cu B, deci şi B este prietenos cu A. Sunt sigur că vezi aceasta funcționând încontinuu. Gheorghe urăşte toate femeile, deci şi femeile tind să îl urască pe Gheorghe. Carol se poartă brutal cu toată lumea, deci şi ceilalți au tendința să fie brutali cu el – iar dacă nu îndrăznesc să o facă

45. **fenomen:** un fapt observabil sau un eveniment.

deschis, poate tind un îndemn ascuns de a se purta foarte brutal cu el dacă vor avea ocazia.

În lumea ireală a literaturii şi a cinematografului poți întâlni răufăcători politicoşi cu bande incredibil de eficiente, precum şi eroi solitari care sunt de-a dreptul bădărani[46]. Dar viața reală este alta: adevărații răufăcători sunt de obicei foarte cruzi, iar acoliții lor şi mai cruzi. Napoleon şi Hitler au fost trădați la tot pasul de propriile lor popoare. Adevărații eroi sunt oamenii cei mai liniştiți la vorbă, şi sunt foarte politicoşi cu prietenii lor.

Când cineva are şansa să întâlnească şi să vorbească cu bărbați sau femei care se află în fruntea profesiilor lor, este adeseori frapat de faptul că ei sunt oamenii cei mai amabili pe care i-a întâlnit vreodată. Acesta este unul dintre motivele pentru care ei se află în frunte: cei mai mulți dintre ei încearcă să-i trateze frumos pe semenii lor. Iar cei din jurul lor reacționează pe măsură, şi tind să-i trateze frumos, şi chiar să le treacă cu vederea micile lipsuri.

Deci, putem elabora pentru noi înşine virtuțile umane doar prin recunoaşterea modului în care ne-ar place să fim tratați. Şi, pornind de la aceasta – cred că vei fi de acord – se poate reglementa orice confuzie privitor la ce înseamnă „buna purtare". Aceasta nu înseamnă nici pe departe să nu fim activi, să stăm cu brațele încrucişate şi să nu scoatem nici un cuvânt. „A fi bun" poate fi o activitate foarte dinamică şi energică.

Prea puțină bucurie se regăseşte într-o solemnitate posomorâtă şi reținută. Când unii dintre strămoşi au făcut ca practicarea virtuții să pară a cere o viață aspră şi mohorâtă, aceştia au dorit să-ți sugereze faptul că toată plăcerea provine din a fi hain: nimic n-ar putea

46. **bădăran:** persoană cu apucături grosolane, nepoliticoasă cu puțin rafinament.

fi mai departe de realitate. Bucuria şi plăcerea *nu* provin din imoralitate! Dimpotrivă! Bucuria şi plăcerea încolțesc numai în inimile oneste: cei imorali duc vieți incredibil de tragice, pline de suferință şi durere. Virtuțile umane au puține lucruri în comun cu melancolia. Acestea formează partea însorită a vieții.

Ei, şi ce credeți că s-ar întâmpla dacă cineva ar încerca să-i trateze pe cei din jur cu *justețe, loialitate, în mod corect, echitate, onestitate, amabilitate, considerație, compasiune, stăpânire de sine, toleranță, îngăduință, generozitate, încredere, respect, politețe, demnitate, admirație, apreciere, prietenie, dragoste* şi ar face toate acestea *în mod sincer*?

S-ar putea să dureze ceva timp, dar nu credeți că, până la urmă, mulți dintre cei din jurul său ar începe să-l trateze la fel?

Chiar dacă ținem seama de căderile ocazionale – noutăți care-l aduc pe om în pragul disperării, hoțul care trebuie lovit în cap, prostănacul care conduce încet pe banda a doua când eşti în întârziere spre serviciu – trebuie să fie clar că prin aceasta individul s-ar ridica la un nou nivel al relațiilor umane. Potențialul de supraviețuire al persoanei ar spori considerabil. Şi cu siguranță, ar avea o viață mai fericită.

Omul *poate* influența comportamentul celor din jur. Dacă nu o facem deja, ne putem uşura munca, alegând pur şi simplu câte o virtute pe zi în care să ne specializăm în ziua respectivă. Procedând astfel, cu timpul le vom dobândi pe toate.

Pe lângă avantajele personale, omul poate ajuta, – nu contează cât de puțin – la începerea unei noi ere a relațiilor inter-umane.

Piatra aruncată în lac îi poate încreți oglinda, iar undele create se propagă până la cel mai îndepărtat mal.

Calea spre fericire este mai luminoasă dacă aplici morala: „Încearcă să-i tratezi pe ceilalți aşa cum ai dori să te trateze ei pe tine."

21. ÎNFLOREȘTE[47] ȘI PROSPERĂ[48]!

Uneori, ceilalți caută să te strivească, să-ți zădărnicească speranțele şi visurile, viitorul tău şi pe tine însuți.

Cineva rău intenționat poate încerca să-ți determine declinul, prin ridiculizare sau prin multe alte mijloace.

Dintr-un motiv oarecare, eforturile tale de a progresa, de a deveni mai fericit în viață, pot deveni ținta unor atacuri.

Uneori este necesar să tratezi în mod direct aceste lucruri. Dar există şi un tratament cu bătaie lungă, care rareori dă greş.

Ce anume încearcă să-ți facă asemenea oameni? Încearcă să te tragă în jos. Probabil că te consideră, într-un fel sau altul, periculos pentru ei: dacă tu te ridici în lume, poți fi o amenințare pentru ei. Aşadar, ei caută pe căi diferite să-ți oprime talentele şi capacitățile.

Unii nebuni chiar au un plan general care sună astfel: „Dacă A acumulează mai mult succes, atunci A ar putea fi o amenințare pentru mine, deci trebuie să fac tot ce-mi stă în putință ca să-i diminuez succesul". Unor astfel de oameni nu le trece prin minte că astfel ar putea face din A un duşman al lor, deşi înainte nu era. Aceasta poate fi privită ca o cale aproape sigură pentru astfel de oameni de a intra în bucluc. Unii o

47. **„a înflori":** a fi într-o stare de activitate şi producție; extinzând în influență; vizibil a fi în stare bună.

48. **prospera:** de a atinge un succes economic; de a reuşi în ceea ce întreprinde.

fac doar datorită prejudecăților, sau pentru că „nu le place cineva".

Dar indiferent pe ce căi încearcă, obiectivul real al acestor oameni este de a micşora succesul persoanei vizate, de a o face să dea greş în viață.

Tratarea reală a acestor situații şi oameni, metoda reală de a-i înfrânge este aceea de a înflori şi a prospera.

O, da, este adevărat că asemenea oameni, văzând că-ți îmbunătățeşti soarta, pot deveni frenetici şi să atace tot mai puternic. Ceea ce trebuie făcut este să te ocupi de ei dacă este necesar, dar nu renunța să înfloreşti şi să prosperi, pentru că ei tocmai asta vor.

Dacă continui să înfloreşti şi să prosperi, ei cad în apatie – pot renunța cu totul.

Dacă țelurile tale în viață sunt meritorii, dacă le realizezi luând în considerare sfaturile din broşură, dacă înfloreşti şi prosperi, vei fi cu siguranță învingător. Şi aceasta – să sperăm – fără a avea nimic de suferit.

Aceasta este urarea mea:
înfloriți şi prosperați!

EPILOG

Fericirea provine din angajarea în activități meritorii. Dar numai o singură persoană poate spune cu siguranță ce te face fericit: tu însuți.

Sfaturile oferite în această broşură sunt de fapt marginile drumului: violându-le, eşti ca şoferul care nimereşte în şanț – rezultatul poate fi ruinarea clipei, a relației, a unei vieți.

Numai tu poți spune unde duce drumul, pentru că tu îți fixezi obiectivele pentru o oră, o relație, pentru o etapă din viață.

Uneori te poți simți ca o frunză purtată de vânt de-a lungul unei străzi murdare; sau ca un grăunte de nisip împotmolit pe undeva. Dar nimeni nu a spus că viața este un lucru liniştit şi bine rânduit – fiindcă nu-i aşa. Dar nu eşti o frunză ruptă şi nici un grăunte de nisip: într-o măsură mai mare sau mai mică poți să-ți trasezi propriul drum şi să-l urmezi.

Poți simți că este prea târziu să întreprinzi ceva; că drumul din trecut este atât de învălmăşit, încât nu poți să-ți trasezi un drum pentru viitor, care să fie diferit, oricât de puțin. Întotdeauna există un moment pe acest drum când omul îşi poate trasa un nou drum – şi poate încerca să-l urmeze. Nu există persoană în viață care să nu o poată lua de la început.

Se poate afirma fără teama de a fi contrazis, că pot exista unii care să-şi bată joc de tine şi să caute, prin diferite mijloace, să te împingă la marginea drumului, să încerce pe diverse căi să te ispitească să duci o viață imorală: toți aceştia acționează pentru a-şi atinge

scopurile personale, iar viața ta va sfârşi în tragedie şi suferință, dacă le dai ascultare.

Desigur, încercând să aplici sfaturile acestei cărți, şi să-i faci şi pe ceilalți să le aplice, vei avea pierderi ocazionale. Trebuie doar să înveți din acestea şi să-ți continui drumul. Cine a spus că drumul nu este accidentat? Totuşi, poate fi străbătut. Unii oameni pot să cadă – dar acest lucru nu înseamnă că nu se pot ridica şi continua.

Cel care se menține între marginile drumului, nu poate greşi prea mult. Însufleţirea sinceră, fericirea şi bucuria provin din altceva decât din vieți ruinate.

Dacă-i poți determina pe ceilalți să urmeze drumul, atunci tu însuți vei fi suficient de liber pentru a-ți putea acorda şansa de a descoperi ce este adevărata fericire.

Calea spre fericire devine o autostradă pentru cei care ştiu unde sunt marginile.

Tu eşti şoferul.

Drum bun!

Talk to us
CLICK HERE

© 2003 L. Ron Hubbard Library. Toate drepturile rezervate. Orice copie, traducere, duplicare, importare sau distribuire neautorizată parțială sau totală, prin orice mijloace inclusiv mijloacele electronice de copiere, stocare sau de transmitere de date, este o încălcare a legilor în vigoare.
Designul „Drumul şi soarele" sunt mărci înregistrate în Statele Unite şi în alte țări (înregistrările de marcă sunt emise şi emisia altor înregistrări a fost începută), care sunt proprietate a lui L. Ron Hubbard Library şi sunt folosite cu permisiunea acestuia.

MAI MULTE EXEMPLARE DIN ACEASTĂ CARTE POT FI OBȚINUTE DE LA:

The Way to Happiness Foundation International
201 E. Broadway, Glendale, CA 91205 USA
800-255-7906 or 818-254-0600
Fax: 818-254-0555
Email: info@twth.org
Website: www.thewaytohappiness.org

Acesta este primul cod moral nereligios bazat în întregime pe raţiune. Aceasta a fost scrisă de L. Ron Hubbard ca o lucrare individuală şi nu face parte din nici o doctrină religioasă. Orice retipărire sau distribuire individuală a acesteia nu implică contactarea sau sponsorizarea de nici o organizaţie religioasă. Aşadar distribuirea lucrării, ca o activitate nereligioasă, este permisă atât departamentelor guvernamentale cât şi angajaţilor acestora. (Retipărirea se poate conveni cu proprietarul dreptului de autor sau cu reprezentanţii săi personali.)
ROMANIAN EDITION